

Γιατί λέμε ΟΧΙ στα ιδιωτικά πανεπιστήμια

*«Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από
ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου
δικαίου»*

Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας, άρθρο 16

Συναδέλφισσες, συνάδελφοι

Αγαπητοί γονείς

Μετά τα τρένα, το ρεύμα, τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, την υγεία, η κυβέρνηση προχωρά στην ιδιωτικοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της καταστρατήγησης του Συντάγματος και της εμπορευματοποίησης των λειτουργιών των δημόσιων πανεπιστημίων. Δηλώνουμε την **κάθετη αντίθεσή μας στην ίδρυση ιδιωτικών, «ελεύθερων», «μη κρατικών» ΑΕΙ** και την απόφασή μας να συμμετέχουμε σε ένα **ευρύ πανεκπαιδευτικό μέτωπο αγώνα** για την ανατροπή αυτής της αντιεκπαιδευτικής πολιτικής.

Γιατί ενδιαφέρονται οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας για τα πανεπιστήμια;

Οι επιπτώσεις στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα είναι αρνητικές, τόσο στο επίπεδο γνώσεων των αποφοίτων, όσο και στη διαπαιδαγώγησή τους. Κάτω από την πίεση του κοινωνικού αυτοματισμού που θα αντιλαμβάνεται το εκπαιδευτικό σύστημα αποκλειστικά ως μια διεκπεραιωτική λειτουργία, παροχής απολυτηρίων -διαβατηρίων προς την τριτοβάθμια για όσους έχουν να πληρώσουν. Ό,τι έχει απομείνει όρθιο στο δημόσιο σχολείο, λόγω της δουλειάς και των αγώνων εκπαιδευτικών, γονιών και μαθητών, θα ισοπεδωθεί. Μετά απλώς θα αναρωτιόμαστε για το χαμηλό επίπεδο των αποφοίτων, τα ξεσπάσματα βίας των παιδιών, θα λανσάρουμε προγράμματα για το bullying και θα αναζητούμε λύσεις σε κατασταλτικά μέτρα.

Ποια είναι τα βασικά επιχειρήματα της κυβέρνησης:

Γιατί να μην υπάρχει ένα ιδιωτικό ΑΕΙ στην πόλη σου, αλλά θα πρέπει να πληρώσεις τα ίδια χρήματα για φροντιστήρια και στο τέλος να περάσει το παιδί σου σε άλλη πόλη; Αντί για νοίκια και φροντιστήρια θα πληρώνεις δίδακτρα. Γιατί πρέπει τα παιδιά να ξενιτεύονται για να σπουδάσουν;

Αν η κυβέρνηση ήθελε να αντιμετωπίσει αυτό το ζήτημα **δεν θα πέταγε με την Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής (ΕΒΕ) δεκάδες χιλιάδες παιδιά έξω από τα ΑΕΙ τα τελευταία 3 χρόνια**, π.χ. πρόπερσι στο τμήμα Αρχιτεκτόνων - Μηχανικών Ξάνθης, εξαιτίας της ΕΒΕ, δεν πέρασε ούτε

ένας υποψήφιος! Θα αύξανε τους εισακτέους στα ΑΕΙ, θα στήριζε τους μαθητές στο σχολείο, θα αναβάθμιζε τα πανεπιστήμια με τις αναγκαίες παροχές, δωρεάν σίτιση και στέγαση, θα έδινε πραγματική αξία στα πτυχία, θα ενίσχυε το Λύκειο και θα χτυπούσε την παραπαιδεία, τα ιδιαίτερα και τα φροντιστήρια, θα καταργούσε την Τράπεζα Θεμάτων. Αν οι κυβερνήσεις ήθελαν, θα είχαν στηρίξει το Δημόσιο Πανεπιστήμιο και δε θα φτάναμε στο 2024 να έχουμε πτυχία χωρίς επαγγελματική κατοχύρωση, μείωση του μόνιμου προσωπικού στα ΑΕΙ κατά 2.300 εργαζομένους, μειωμένη κατά 70% κρατική χρηματοδότηση την τελευταία 15ετία. Από την άλλη, η λειτουργία τόσων κολεγίων ή παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων μείωσε τη ροή προς το εξωτερικό; Όχι βέβαια.

Θα έχεις τη δυνατότητα να σπουδάσεις στη χώρα σου σε παραρτήματα μεγάλων αμερικάνικων πανεπιστημίων

Ούτε το Harvard ούτε το Yale θα ανοίξουν παράρτημα στην Ελλάδα. Τα γνωστά πανεπιστήμια, τα οποία η κυβέρνηση επικαλείται τώρα, δεν έχουν κάνει παραρτήματα σε πολύ πιο δυναμικές αγορές, δεν πρόκειται να εμπλακούν σε επενδύσεις στη χώρα μας, ειδικότερα όταν στις ΗΠΑ πανεπιστήμια κλείνουν και συγχωνεύονται. Το μόνο που μένει είναι το **πεδίο επιχειρηματικής δράσης για ιδιωτικά πανεπιστήμια αμφίβολης ποιότητας και προέλευσης στην Ελλάδα**. Όσο για τον αμερικανικό «παράδεισο», στις ΗΠΑ τόσο τα δημόσια όσο και τα ιδιωτικά πανεπιστήμια έχουν δίδακτρα. Πώς μπορεί να πάει κάποιος στο πανεπιστήμιο αν η οικογένειά του δεν μπορεί να πληρώσει αυτά τα δίδακτρα; Η απάντηση είναι τα φοιτητικά δάνεια. Στις ΗΠΑ οι φοιτητές των δημόσιων πανεπιστημίων έχουν μέσο χρέος 27.884 δολαρίων, ενώ οι φοιτητές των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων έχουν μέσο χρέος 40.607 δολαρίων. **Ο μέσος δανεισμός για να φοιτήσει κάποιος σε ιατρική σχολή υπερβαίνει τα 200.000 δολάρια.**

Ο ανταγωνισμός ιδιωτικών και δημόσιων ΑΕΙ θα βοηθήσει και τα δημόσια ΑΕΙ να γίνουν καλύτερα και τελικά κερδισμένος θα είναι ο καταναλωτής

Σε καμία περίπτωση δεν υπήρξε κερδισμένος ο εργαζόμενος από διαδικασία ιδιωτικοποίησης. Η ταυτόχρονη λειτουργία ιδιωτικών και δημόσιων πανεπιστημίων θα οδηγήσει τα τελευταία, όπως ακριβώς συνέβη και με τα νοσοκομεία, σε υποβάθμιση και απαξίωση. Το δημόσιο πανεπιστήμιο, που ήδη υποχρηματοδοτείται, θα ωθείται σε περαιτέρω εμπορευματοποίηση. Η επιβολή διδασκτρων και σε προπτυχιακό επίπεδο θα είναι ένα επόμενο βήμα.

Ο δημόσιος χαρακτήρας της εκπαίδευσης είναι υπεύθυνος για όλες τις παθογένειες του εκπαιδευτικού συστήματος, από το bullying μέχρι το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των αποφοίτων.

Το Highgate είναι ένα πολύ ακριβό ιδιωτικό σχολείο το οποίο το 2020 αξιολογήθηκε ως το καλύτερο της Αγγλίας. Την επόμενη χρονιά, έγιναν για το ίδιο σχολείο 257 καταγγελίες για βιασμούς και σεξουαλικές παρενοχλήσεις από αγόρια με θύματα συμμαθήτριές τους. Τέτοιες καταγγελίες έγιναν και για πολύ γνωστά ιδιωτικά σχολεία στη χώρα μας. **Τέτοια σχολεία θέλουμε για τα παιδιά μας;** Είναι πραγματικότητα ότι υπάρχουν φροντιστήρια που αναλαμβάνουν έναντι αδρών αμοιβών εξαμηνιαίες εργασίες, πτυχιακές εργασίες, διπλωματικές εργασίες, με δημόσιες αγγελίες. Στο εξωτερικό είναι γνωστά τα σκάνδαλα με το λάδωμα, την εξαγορά πτυχίων, την

εισαγωγή φοιτητών χωρίς αξιοκρατικά κριτήρια μόνο για να πιαστούν οι στόχοι εισακτέων που οδηγούν σε κονδύλια χρηματοδότησης και πλασαρίσματος στην αγορά.

Ποιος είναι πραγματικά δαπανηρός; **Δεν υπάρχει σχεδόν κανένα πραγματικά ιδιωτικό Πανεπιστήμιο στις ΗΠΑ** όπως αναγνωρίζουν οι ίδιοι οι Αμερικανοί ακαδημαϊκοί. Όλα επιδοτούνται με πολλούς τρόπους από τους φορολογούμενους το 2020 οι ΗΠΑ προσέφεραν άμεση οικονομική στήριξη (πέραν δηλαδή από τις φοροαπαλλαγές) 2,68 δισ. δολαρίων σε ιδιωτικά κολέγια.

Πρέπει επιτέλους να σπάσει το μονοπώλιο του κράτους στην εκπαίδευση

Κανένα τέτοιο μονοπώλιο δεν υπάρχει πλέον. Με νόμους της ΝΔ και του ΣΥΡΙΖΑ προωθήθηκε η απελευθέρωση της αγοράς εκπαιδευτικών προϊόντων. Ας σκεφτούμε τα δίδακτρα για μεταπτυχιακά που πλήρωσαν χιλιάδες αναπληρωτές λόγω του προσοντολογίου Γαβρόγλου. Ας σκεφτούμε ότι στη χώρα μας 28.063 νέοι φοιτούσαν το 2022 σε κολέγια, λειτουργούν 32 θεσμοθετημένα ιδιωτικά κολέγια και ακόμα 30 παραρτήματα πανεπιστημίων του εξωτερικού. Ήδη όλα αυτά αναγνωρίζονται επαγγελματικά και διεκδικούν και την ακαδημαϊκή αναγνώριση. Αν ανοίξει και αυτή η δυνατότητα, πολύ απλά όποιος έχει να πληρώσει θα αγοράζει ένα πτυχίο και τα επαγγελματικά δικαιώματα των σημερινών πτυχιούχων θα μετατραπούν σε κουρελόχαρτα. **Οι αναπληρώτριες/-ές που μόχθησαν για πάρουν το πτυχίο τους, δίνουν τη μάχη για να στηρίξουν το δημόσιο σχολείο θα δουν μέσα σε μια μέρα οι κόποι τους να ακυρώνονται και τα πτυχία τους να εξισώνονται με το κάθε λογής ίδρυμα**, για το οποίο καμία ΕΒΕ δεν θα ισχύει - επόμενο βήμα ένας διαγωνισμός **ΑΣΕΠ** κι όλα, βασικό πτυχίο και προϋπηρεσία θυσία στο βωμό της αγοράς.

Η λειτουργία των ιδιωτικών ΑΕΙ θα έχει «αυστηρά κριτήρια και αξιολόγηση», υπό την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ). Δεν θα εξασφαλιστεί επομένως υψηλή ποιότητα σπουδών:

Αν κοιτάξουμε την κατάσταση στα πανεπιστήμια θα δούμε τι «εξασφάλισε» αυτή η αξιολόγηση. Θα δούμε την αναλογία φοιτητών - διδασκόντων να έχει φτάσει στο 1/69, για να μην μιλήσουμε για την κατάσταση στις υποδομές των ιδρυμάτων. Τα κριτήρια που αξιολογούν τα ΑΕΙ δεν προσανατολίζονται στην καλύτερευση των όρων σπουδών αλλά στο **πώς το Πανεπιστήμιο θα γίνει ακόμα πιο ακριβό για τους φοιτητές, φθινό για το κράτος και κερδοφόρο για τις επιχειρήσεις**. Αυτό που αξιολογούν είναι ο βαθμός εμπορευματοποίησης της γνώσης, με βάση τις πωλήσεις εκπαιδευτικών και ερευνητικών προϊόντων.

Στην ελεύθερη αγορά τα ιδιωτικά πανεπιστήμια είναι πιο ανταγωνιστικά και πιο ελκυστικά

Το 79,7% των σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ε.Ε. φοιτά σε δημόσια ιδρύματα. Σε 22 από τα 27 κράτη - μέλη τουλάχιστον τα **3/4 των φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σπουδάζουν σε δημόσια πανεπιστήμια**. Μόνο σε τρεις χώρες -Βέλγιο, Κύπρο και Λετονία- βλέπουμε τους περισσότερους φοιτητές/τριες να επιλέγουν τα ιδιωτικά ιδρύματα. Μέχρι το 2016, από τα 1.600 ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά κολέγια και πανεπιστήμια στις ΗΠΑ, σχεδόν το 30% είχε εγγραφές κάτω των 1.000 φοιτητών. **Από το 2016, 91 ιδιωτικά κολέγια στις ΗΠΑ έκλεισαν**, συγχωνεύτηκαν με άλλη σχολή ή ανακοίνωσαν σχέδια για κλείσιμο, σύμφωνα με ανάλυση του CNBC.

Πρέπει να εναρμονιστούμε με τα ευρωπαϊκά δεδομένα

Ποια εναρμόνιση; Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2020, την καλύτερη αναλογία φοιτητών/διδασκόντων εμφανίζει το Λουξεμβούργο (5/1), η Αυστρία και η Γερμανία (7/1), η Μάλτα, η Νορβηγία και η Ελβετία (8/1) και η Κροατία (9/1). Στην Ελλάδα αντιστοιχούν 47 φοιτητές ανά διδάσκοντα. **Στον προϋπολογισμό, για την παιδεία δίνεται μόλις 2,8% του ΑΕΠ, ενώ ο Μέσος Ευρωπαϊκός όρος είναι 5-5,5%.** Τα ελληνικά ΑΕΙ επίσης έχουν την πρωτιά του χαμηλότερου κόστους ανά πτυχίο στο σύνολο των χωρών της Ευρώπης.

Το Σύνταγμα δεν αποτελεί εμπόδιο, αφού το άρθρο 28 μας επιτρέπει να παρακάμψουμε το άρθρο 16

Για να έχει τη δυνατότητα η κυβέρνηση να παρακάμψει το άρθρο 16 μέσω ενός άλλου άρθρου, θα έπρεπε η διατύπωση της διάταξης να επιδέχεται πολλών ερμηνειών. Αυτό όμως δεν συμβαίνει σε καμία περίπτωση. Επίσης, θα έπρεπε το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο που επικαλούνται να επιβάλλει την ίδρυση «μη κρατικών ΑΕΙ». Αντίθετα, το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο δίνει τη διακριτική ευχέρεια στην Ελλάδα να επιλέξει. Επομένως, **το θέμα δεν είναι νομικό, είναι πολιτικό.** Παίρνουν την πολιτική ευθύνη να παραβιάσουν ακόμα και το Σύνταγμα για να επιβάλλουν την αντεγκπαιδευτική πολιτική.

Έχουμε χρέος ως εκπαιδευτικοί στη νέα γενιά να αντιπαλέψουμε τόσο τη δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων όσο και την επιχειρηματική λειτουργία του Δημόσιου Πανεπιστημίου.

Διεκδικούμε:

- Αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν παιδεία και σύγχρονες σπουδές.
- Όχι στην κατάργηση του άρθρου 16 - όχι στα ιδιωτικά-«μη κρατικά» πανεπιστήμια.
- Αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης για την Παιδεία στο ύψος των αναγκών μας.
- Πτυχία με αξία - μοναδική προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος. Κατάργηση του ν.4589/19. Όχι στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και την αντιδραστική αλλαγή του τρόπου πρόσληψης.
- Δουλειά για όλους - δουλειά με δικαιώματα. Διορισμός/μονιμοποίηση όλων των αναπληρωτών αποκλειστικά με βάση το πτυχίο και την προϋπηρεσία.

Συμμετέχουμε στις κινητοποιήσεις και καλούμε σε **συντονισμό** και άμεση συνέχιση και **απεργιακή κλιμάκωση** του αγώνα μέχρι τη νίκη.

Συμμετέχουμε στα **πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια!**

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΑΡΑΜΠΑ ΣΟΦΙΑ

Η Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΘΑΝΙΑ ΒΕΖΟΥ